

Literární ceny

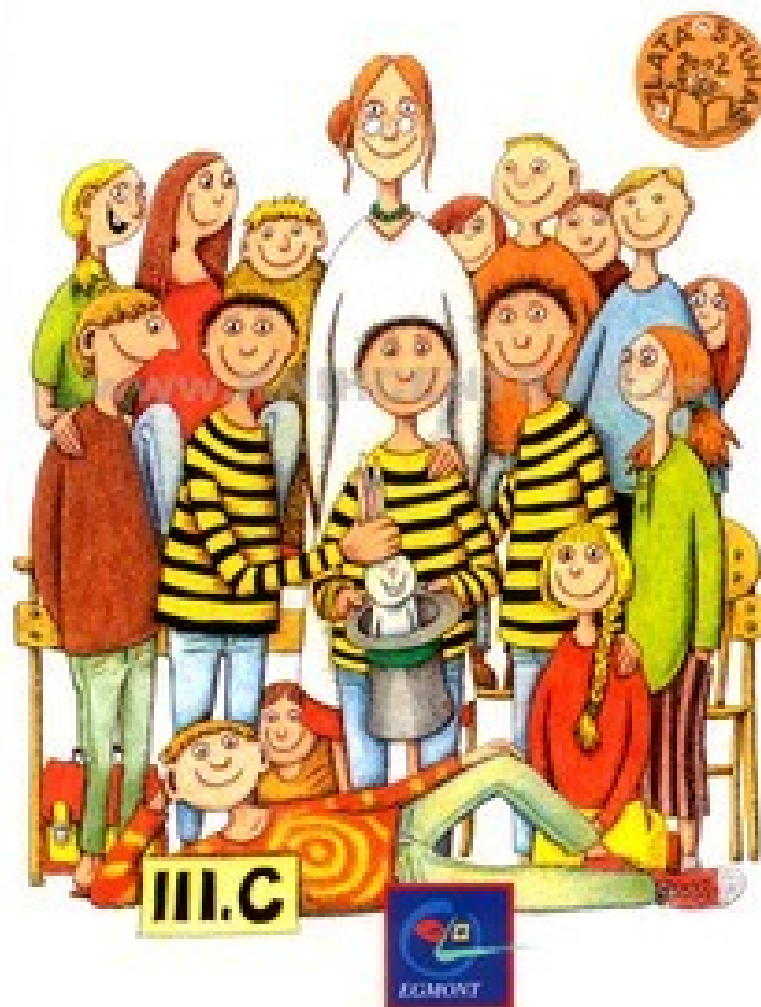

- Definice
- Funkce:
  - Informační a orientační
  - Propagační
  - Regulační
  - Obranná
  - Autoreferenční
  - Selektivní
- Typologie: mnohost kritérií
  - Podle literárních druhů
  - Podle žánrů
  - Podle jazyka díla
  - (relativně) bez limitů X vázáno – na věk/pohlaví/původ autora
  - Podle lokality: národní, mezinárodní, (internacionální)
  - Podle toho, kdo rozhoduje: odborníci X recipienti

Ivona Březinová

Začarovaná třída

Pavel Šrut (1940)

Básník a překladatel, autor písňových textů, fejetonů a knih pro děti.

V posledních letech vydal básnické sbírky *Zlá milá*,

Brožované básně (cena Jaroslava Seiferta za r. 2000),

Papírové polobotky a knihu povídek a fejetonů *Konzul v afrikánech*.

Z knížek pro děti v poslední době vyšlo:

Velká kniha českých pohádek a *Bob a Bobek v létajícím klobouku*.

Galina Miklínová (1970)

Režisérka, výtvarnice animovaných filmů, ilustrátorka.

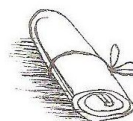
Je autorkou animovaných filmů pro dospělé *Hra*, *Bajky ze zahrady*,

Biograf (Grand Prix na MFF v Minsku a další ocenění) a seriálu

večerníků *O Kanafáskovi*. Ilustruje knihy pro děti, např.:

Nava Semelová: *Učila jsem se létat*, Milada Motlová: *Hádej, co to je?*,

J. K. Rowlingová: *Harry Potter* (I.– IV. díl).

Společně vytvořili knihy:

Pavouček Pája (2001) – cena knihovníků, cena dětí,
cena učitelů SUK 2002, cena nakladatelství Albatros 2002.

Veliký tůdle (2003) – Nejkrásnější kniha roku (2. místo),
cena knihovníků SUK 2004, Zlatá stuha 2004.

Ceny za literaturu pro děti a mládež

V zahraničí - příklady

- USA: The John Newbery Medal, The Randolph Caldecott Medal
- Velká Británie: Guardian Awards, Carnegie Medal in Literature
- Francie: Prix Sorcière
- N: Deutscher Jugendliteraturpreis – získala ji Iva Procházková

Mezinárodní ceny za literaturu pro D + M

- Cena Hanse Christiana Andersena (Hans Christian Andersen Awards)
  - Iniciátorka: Jella Lepman
  - Vznik: 1956
  - Od 1966 kategorie ilustrátorů
  - IBBY (z dalších ocenění: IBBY-Asahi Reading Promotion Award, IBBY Honour List)
  - Za celoživotní přínos
  - Každé dva roky
  - Nominace: jednotlivé národní sekce IBBY
  - Vítěze vybírá mezinárodní porota složená z odborníků
  - Časopis Bookbird
  - 1980 Bohumil Říha; 1968 Jiří Trnka, 1988 Dušan Kállay, 1992 Květa Pacovská, 2012 Petr Sís

- Cena Astrid Lindgrenové (The Astrid Lindgren Memorial Award)
  - Od 2002
  - Podpora literatury pro mladé recipienty, příspěvek k posílení mezinárodních práv dítěte
  - Rozhoduje porota
  - Ocenění bez ohledu na jazyk, v němž autoři píší, nebo národnost, k níž se hlásí
  - Spisovatelé, ilustrátoři, další podporovatelé čtení
  - Mezi nominovanými mj. Petr Sís, Květa Pacovská, Josef Paleček, Iva Procházková, projekt Noc s Andersenem

- White Raven

- Internationalen Bibliothek v Mnichově
- Každoročně sestavován list knih, který je zveřejňován ve výročním White Ravens Catalogue

„Domácí“ ceny

- Zlatá stuha
  - Vznik: 1992
  - Vyhláší se jednou za rok (za uplynulé období)
  - Každá kategorie má svou nezávislou porotu
  - Nominaci: v Liberci
  - Vyhlášení výsledků: v Praze
  - Zaštiťují Česká sekce IBBY, Obec spisovatelů, Klub ilustrátorů dětské knihy a Obec překladatelů

- Zlatá stuha (2)
  - Kategorie:
    - Výtvarná část
      - Knihy pro začínající čtenáře
      - Beletrie pro děti a mládež
      - Literatura faktu pro děti a mládež
      - Výtvarný počin
    - Literární část
      - Knihy pro začínající čtenáře
      - Beletrie pro děti a mládež
      - Literatura faktu pro děti a mládež
    - Překladová část
      - Beletrie pro děti a mládež
      - Literatura faktu pro děti a mládež
    - Zvláštní ocenění
      - Nakladatelský počin
    - Zlatá stuha za celoživotní přínos

- Magnesia Litera

- Od 2002
- Vyhláší ji občanské sdružení Litera, podílejí se Akademie věd ČR, České centrum PEN klubu, Obec překladatelů, Obec spisovatelů, Svaz českých nakladatelů a knihkupců, česká sekce IBBY, nadace Český literární fond
- Není cenou výhradně za literaturu pro děti a mládež!
- Kategorie:
  - Litera za prózu
  - Litera za poezii
  - Litera za literaturu pro děti a mládež
  - Litera za objev roku
  - Litera za překladovou knihu
  - Litera za literaturu faktu
  - Litera za nakladatelský čin
  - Magnesia Litera – Kniha roku
  - Cena čtenářů

- Anketa (!) SUK – Čteme všichni
  - Vznik: 1993
  - O nejoblíbenější knihu uplynulého roku
  - Od ledna do března
  - Kategorie:
    - Cena dětí
    - Cena knihovníků
    - Cena Noci s Andersenem
    - Cena ministra školství, mládeže a tělovýchovy za přínos k rozvoji dětského čtenářství – na základě poroty složené z učitelů českého jazyka a literatury (pro spisovatele, ilustrátory, nakladatele)

- Další:
  - Moje kniha
  - Kniha mého srdce
  - Cena nakladatelství Albatros
  - (a mnohé jiné)